

Analýza sociální situace na Kutnohorsku

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Sociálně patologické jevy	5
3. Výskyt sociálně vyloučené lokality	6
4. Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu	10
4.1 Sociální služby pro osoby s postižením.....	10
Raná péče	10
Sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	10
Sociální rehabilitace.....	11
Centrum služeb pro zdravotně postižené	11
Aktivizační služby pro rodiny s dětmi s autistickými a dalšími poruchami	12
Volnočasové aktivity a podpora svépomocných skupin	13
Rekondiční a nápravné programy	14
4.2 Práce s ohroženou rodinou	15
Odborné sociální poradenství a Informační a vzdělávací centrum	15
Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi.....	15
Psychologické poradenství a psychoterapie pro ohrožené rodiny	16
NZDM Archa	16
NZDM Maják a Kotva	17
Mobilní NZDM Klubus	17
4.3 Prevence a vzdělávání	17
Předškolní klub	17
Programy dlouhodobé primární prevence rizikového chování realizované na základních a středních školách a odborných učilištích v Kutné Hoře	18
4.4 Volnočasové aktivity s cíleným sociálním dopadem	18

Hipocentrum Miskovice – středisko sportu, volného času a zdraví	18
Kaňkovské sedlo z.s.	19
Integrace zdravotně postižených dětí - Klub sluníčko	19
4.5 Služby sociální prevence – pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci a v krizi	19
Centrum sociálních služeb Kutná Hora	19
Služby sociální prevence Oblastní charity Kutná Hora	20
Služby telefonické krizové pomoci a internetového poradenství	20
Ambulantní služby krizové pomoci tváří v tvář.....	21
Terénní služba pro drogově závislé	21
Ambulantní služby psycho-sociálního poradenství (služba odborného soc. poradenství).....	22
Poradenství pro cizince	23
Vzdělávací a informační centrum	23
5. Závěr	24
Seznam použitých zkratk	24

1. Úvod

Analýza sociální situace na Kutnohorsku byla zpracována pro projekt Místního akčního plánu vzdělávání SO ORP Kutná Hora v průběhu října 2016 až července 2017. Analýza je rozdělena na tři části – Sociálně patologické jevy, Výskyt sociálně vyloučené lokality, Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu. Informace v analýze vycházejí ze záznamů organizací věnujících se sociální situaci na Kutnohorsku – Oblastní charita Kutná Hora, Dítě a kůň z.s., Prostor plus o.p.s., Od kořenů z.s., Pospolitě z.s., Rytmus Střední Čechy, Kaňkovské sedlo z.s., Cesta životem bez bariér z.s., Domov Barbora, Územní organizace diabetiků Kutná Hora, Svaz postižených civilizačními poruchami Kutná Hora, Dítě a kůň z.s., Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje Kutná Hora, Asociace rodičů a přátel postižených dětí Kutná Hora - Sluníčko, Oblastní výbor Svazu tělesně postižených Kutná Hora, Povídej, z.s. - Centrum krizové intervence. Dalším zdrojem pro vytvoření této analýzy byl dokument Agentury pro sociální začleňování Evaluační zpráva lokálního partnerství Kutná Hora z roku 2015 a 4. Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb SO ORP Kutná Hora na období let 2017 -2020.

2. Sociálně patologické jevy

Nejen v sociálně vyloučených lokalitách jsou děti a mladí lidé vystaveni sociálně patologickým jevům: záškoláctví, závislostní chování, šikana, konflikty, agrese, xenofobie, kriminalita, delikvence, a řeší obtížné životní situace: nezaměstnanost, chudoba, rozkoly v rodině, problémy spojené se školou, s vrstevníky. Z podkladů kurátorky kutnohorské pobočky OSPOD nevyplývá přímá souvislost mezi sociálně patologickými jevy a životem v lokalitě ohrožené sociálním vyloučením.

Tabulka za r. 2016 - kuratela pro děti a mládež OSPOD MěÚ K. Hora

	Počet dětí	Bydliště ve vylouč. lokality	Bydliště v nevylouč. lokality
záškoláctví	18	3	15

Přestupkové řízení	6	0	6
Jinak TČ dětí mladších 15 let	5	0	5
TČ dětí 15 – 18 let	5	3	2

Zdroj: Rejstříky OSPOD MěÚ K. Hora za r. 2016

Kurátorka však podotýká, že tabulka nemusí korespondovat s realitou. OSPOD registruje pouze nahlášené případy a rodiče často omlouvají a kryjí děti v případě záškoláctví, i když jsou zdravé. S výstupem vyplývajícím z tabulky – neexistující souvislosti mezi výskytem sociálně patologických jevů u dětí a mládeže a životem v sociálně vyloučené lokalitě (SVL) – souhlasí i ředitel městské policie Kutná Hora a zároveň manažer prevence kriminality Ing. Mgr. Václav Mareček. Během minulého roku řešila městská policie jen pár přestupků proti veřejnému pořádku a soukromému majetku způsobené dětmi, nebo mladistvými. Podle slov pana ředitele šlo o „partičky ze sídliště“, s cílové skupiny ze SVL se aktivit nikdo nezúčastnil. Údaje poskytnuté krajskou vedoucí Probační a mediační služby ČR PhDr. Evou Filipovou podporují výše vyslovenou tezi. Za poslední rok evidovala Probační a mediační služba pět mladistvých, kteří spáchali vesměs přečiny (krádeže) a žádný z nich nebyl ze sociálně vyloučené lokality.

3. Výskyt sociálně vyloučené lokality

Pro tuto část dokumentu je nejdůležitější skutečnost, že od poloviny roku 2013 přestala v regionu působit Agentura pro sociální začleňování. Oficiální informace jsou tudíž neaktuální. Území potřebuje důkladnou analýzu a navazující spolupráci všech začleněných subjektů. V dokumentu Evaluace lokálního partnerství Kutná Hora z r.2015 je možné získat informace o ubytovnách v Kutné Hoře definovaných podle ASZ jako sociálně vyloučených lokality. Jedná se o ubytovny Lorec, Sparta a Okál.

Zajímavý je naprostý zánik sociálně vyloučené lokality v Neškaredicích. Místní developer se rozhodl domky skoupit. Naprostá většina zde žijících Romů své domy prodala a odstěhovala se.

Ubytovna Lorec není sice prostorově izolovaná od zbytku obce, i přesto však působí jako uzavřené ghetto. Je to soukromý objekt, který se skládá ze dvou sousedících budov. Původně měly obě budovy sloužit k různým účelům. Jedna měla ubytovávat rodiny s dětmi, druhá měla sloužit k ubytování jednotlivců. Pod návaem žadatelů vystěhovaných z Neškaredic nastaly určité změny a v současné době hostí druhá budova „Lorce“ označovaná jako „Sparta“ též rodiny s dětmi. V obou ubytovnách žijí rodiny s dětmi v podmínkách, které zdaleka neodpovídají jejich potřebám. Rodiny zde žijí ve stísněných prostorách a jsou neustále vystaveny hluku jiných obyvatel ubytovny, což způsobuje podráždění, frustrace a následné konflikty. V žádném případě nelze říci, že by zde lidé žili v harmonickém prostředí, ba naopak je Lorec považován za jedno z nejhorších míst na bydlení v Kutné Hoře. Bydlení je uzpůsobeno na krátkodobé pobyty převážně pro jednotlivce, obě dvě budovy značně vybydlené a jejich kapacita je přeplněná. Na každém patře se nachází dvě dvoupokojové jednotky, ostatní jsou jednopokojové. Sanitární podmínky jsou nevyhovující. Každé patro má k dispozici malou kuchyňku, dámskou a pánskou sprchu a toaletu. Vybavení objektu je zastaralé a poničené.

Z informací od provozovatelky ubytovny Lorec vyplývá, že k únoru 2017 bydlí na ubytovně 78 dospělých a 45 dětí a na ubytovně Sparta 20 dospělých a 14 dětí do osmnácti let, na ubytovně Okál 25 dospělých a 30 dětí.

Městská ubytovna Okál vykazuje velmi podobný charakter jako soukromá ubytovna Lorec a Sparta. Nachází se na okraji města v průmyslové zóně, blízko hlavní silnice z Kutné Hory, k ubytovně vede slepá ulička lemovaná betonovou zdí od tabákové výroby Philip Morris. Díky své poloze jsou obyvatelé Okálu vystaveni nepříznivým podmínkám, které je ohrožují na fyzickém i psychickém zdraví. Jedná se o častý hluk, vibrace a výpary z nákladních aut. Na první pohled působí ubytovna zanedbaným dojmem, ale podmínky na žití jsou zde mnohem lepší než v Lorci. Na ubytovně v Okálu žije k listopadu 2016 padesát lidí. Obyvatelé mají větší bytové jednotky s vlastním sociálním vybavením, v zachovalejším stavu a za méně peněz, což je pro rodiny s dětmi velké pozitivum.

Ubytovnu v Trebišovské ulici, která byla zmíněna v dokumentu Evaluační zpráva lokálního partnerství Kutná Hora z roku 2015 k listopadu 2016, neobývají v současnosti děti do patnácti let.

V ubytovně Lorec působí mobilní NZDM Klubus (jde o upravený autobus) organizace Prostor plus o.p.s., Od Kořenů z.s. a Pospolitě z.s. Děti z ubytovny Sparta navštěvují pouze dopolední klubík organizace Od Kořenů z.s. V ubytovně Okál působí zatím NZDM Klubus, Dítě a kůň z.s. má v blízké budoucnosti s prací v lokalitě začít. Děti a mládež z ubytovny mají možnost docházet do NZDM Maják

Oblastní charity Kutná Hora a do NZDM Archa organizace Dítě a kůň z.s., které se nachází v centru města.

Obyvatele ubytoven tvoří převážně Romové. Specifikem obyvatel je značný příklon k tradičním romským zvykům a pohledům. To se projevuje především ve vztahu ke škole, která je pro členy komunity něčím nepotřebným a nepřátelským. Dodržují se zde také různé zvyky pro většinovou společnost neznámé, jako například „vartování,“ slavnost na uctění zemřelého, která trvá i více než týden a nikdo nejde do práce ani do školy. Pro děti a mládež je specifická absence denního řádu, vše se řídí aktuálními potřebami, i malé děti mohou chodit spát pozdě v noci. U některých klientů jsou patrné špatné hygienické návyky.

NZDM Klubus poskytuje dvě základní služby pro klienty od 6-12 let školní klub a pro klienty 13-26 let NZDM. V rámci školního klubu probíhá školní a předškolní příprava, motivace ke škole, plnění domácích úkolů a nespecifická prevence týkající se témat zdravého životního stylu, hygienických návyků apod. Dále se rozvíjejí základní dovednosti na PC i je kladen důraz na kultivování osobnosti v rámci základů slušného chování, dodržování pravidel apod.

V rámci nízkoprahového zařízení pro děti a mládež jsou řešeny aktuální potřeby a problémy klientů. Práce s klienty ve věku 13-26 let probíhá především formou poradenství a motivačních rozhovorů. Klienti jsou motivováni ke školní přípravě, pravidelnému docházení do školy, k pokračování ve studiu po základní školní docházce, ke hledání práce, hledání vhodného bydlení a celkovému zlepšování své osobní či sociální situace. V rámci služby probíhá i doučování a specifická i nespecifická forma prevence. Mezi hlavní témata patří alkohol, návykové omamné látky, nechráněný sex, docházení k lékaři při různých potížích i vztahy s okolím, partnery a rodinou. Klienti nízkoprahového zařízení pro děti a mládež se rozvíjí i v základních dovednostech např. při práci na PC (psaní životopisu, hledání zaměstnání, vyhledávání informací apod.), orientaci v úředních listinách a dokumentech atd. Jelikož je služba poskytována přímo v sociálně vyloučené lokalitě, jedná se o práci s celou komunitou. Jsou vedeny rozhovory s rodiči klientů školního klubu i nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a jsou často odkazováni na návazné služby, kde mohou své aktuální problémy řešit.

Od Kořenů z.s. se v SVL věnuje dětem předškolního věku formou klubu, který probíhá jednou týdně dvě hodiny. Klub je umístěn ve stejné budově jako ubytovna, jen vchod je z druhé strany. Vedení organizace má v úmyslu rozšiřovat službu na Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi.

Pospolitě z.s. začal fungovat v ubytovně od ledna 2017 jako poskytovatel sociální aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Jeho zakladatelka je zároveň provozovatelkou ubytovny Lorec. Od stejného termínu došlo se úzké spolupráci mezi Pospolitě z.s. a Od Kořenů z.s. Organizace společně nabízejí

program pro předškolní a školní děti s časovým rozvrhem pro předškoláky úterý, středa 9:30 – 12:00 a pro školáky pondělí, čtvrtek 15:00 – 18:00 a úterý středa 13:00 – 14:00.

Dítě a kůň z.s. působilo ambulantně přímo v prostorách ubytovny do konce roku 2016. K překvapení všech zaměstnanců nebyla organizaci prodloužena nájemní smlouva ze strany provozovatelky ubytovny, která služby částečně nahradila vlastní organizací Pospolitě z.s. Organizace byla nucena změnit prostory a začít působit v centru Kutné Hory. Navzdory této nepříjemné situaci původní klienti do centra docházejí v doprovodu rodičů, nebo sociální pracovníce a jednoho rodiče. Dokonce se zvýšil počet klientů o jedenáct – dětí, které bydlí mimo ubytovnu Lorec. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Archa poskytuje ambulantní služby dětem, mládeži a mladým dospělým ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Provozní hodiny jsou pro děti od šesti do dvanácti let 13:00 - 16:00 a pro klienty starší dvanácti let 16:00 – 19:00. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Pracovníci NZDM Archa spolupracují s řadou organizací ve prospěch uživatelů služby. Jedná se především o spolupráci se ZŠ a PŠ Na Náměti v Kutné Hoře, kterou navštěvuje většina uživatelů NZDM. Některé děti navštěvující NZDM Archa přestoupily na ZŠ Kamenná stezka, takže jedním z hlavních cílů práce s těmito dětmi je, aby na této škole zůstaly a případně pokračovaly ve vzdělávání na dalších institucích.

V sídle spolku v Miskovicích jsou pro výjezdy a výlety k dispozici tato místa: zázemí pracovníků, dvě plně vybavené a pro účely poskytování sociálních služeb uzpůsobené „klubovny“, které jsou řádně označené, umístěné v pravém křídle budovy, kuchyňský kout a toalety. Sídlu spolku se nachází ve specifickém prostředí, kterým je areál jezdecké stáje, hospodářského statku. Díky tomu je možné s uživateli pracovat také za využití prvků ergoterapie, farmterapie nebo zooterapie. Pro děti z NZDM Archa jsou v Miskovicích pořádány integrační pobyty, odpoledne s jízdami na koních a další aktivity. Na některých akcích je požadována finanční spoluúčast rodičů.

NZDM Maják poskytuje dvě služby Klub Maják a Klub Kotva. Klub Maják je zaměřen na děti školního věku a nabízí odpolední volnočasové aktivity, vzdělávací aktivity, doučování a logopedii. Mládeži poskytuje Klub Kotva volnočasové aktivity, jednorázové akce, poradenství, preventivní aktivity a vzdělávací činnosti. Rodinám s dětmi poskytuje NZDM Maják v rámci sociálně aktivizačních služeb předškolní klub, sociální poradenství a výchovné poradenství.

4. Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu¹

4.1 Sociální služby pro osoby s postižením

Raná péče

Jde o převážně terénní formu sociální služby, zahrnuje podporu, provázení rodiny a stimulaci vývoje dítěte předčasně narozeného, s mentálním, pohybovým, kombinovaným handicapem, s poruchami autistického spektra, s nerovnoměrným nebo opožděným vývojem, příp. smyslovým postižením do 7 let.

Činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- c) sociálně terapeutické činnosti
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

Poskytovatel: Raná péče Na Sioně – Oblastní charita Kutná Hora

Sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením

---

¹ Veškeré informace z této části dokumentu pocházejí z dokumentu 4. Komunitní plán sociálních a související služeb SO ORP Kutná Hora na období let 2017 - 2020

Služby zajištěné podle § 66 zákona 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách: Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením:

(1) Sociálně aktivizační služby jsou ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím

b) sociálně terapeutické činnosti

c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

Zvýšení kvality života dětí a jejich rodin. Podpora při nácviu sociálních dovedností a sociálním začlenění. Zabránění sociálnímu vyloučení. Poskytnutí potřebných informací. Pomoc při začlenění na pracovní trh.

Poskytovatelé: Oblastní Charita Kutná Hora, Dítě a kůň z.s.

Sociální rehabilitace

Ambulantní sociální služba registrovaná podle § 70 zákona 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách. Provozována formou skupinové a individuální rehabilitace. Nabízí poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné a aktivizační činnosti, nácviu dovedností pro zvládání sebeobsluhy. Nabízí i práci na dohodu o provedení práce pro členy cílové skupiny. Skupinová rehabilitace probíhá 2x týdně 3 hodiny pro 3 – 5 osob, individuální na základě objednání v průběhu týdne.

Integrace osob se zdravotním postižením, u osob s mentálním postižením prevence sociálně patologických jevů – tito lidé se často váží z důvodu nedostatku jiných kontaktů na lidi s rizikovým způsobem života, zvýšení zaměstnanosti osob s částečnými invalidními důchody.

Poskytovatelé: Oblastní charita Kutná Hora, Dítě a kůň z.s., Rytmus Střední Čechy, Domov Barbora.

Centrum služeb pro zdravotně postižené

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Komplexní poskytování ambulantních i terénních služeb pro osoby se zdravotním postižením, zejména pro děti a mládež. Centrum služeb výrazně zjednoduší rodičům, kteří se dostali do nepříznivé situace vlivem postižení svého dítěte, orientaci v možnostech pro kvalitní a plnohodnotný život dítěte s handicapem.

Jedná se o služby:

- a) ambulantní sociální rehabilitace a léčebné cvičení. Služba probíhá každý den po dobu 14-28 dní (mimo víkendy)
- b) respitní péče-krátkodobá úlevová péče pro rodinné příslušníky a opatrovníky, kteří trvale pečují o vážně duševně nebo tělesné postiženou osobu
- c) krátkodobé pobyty se vzdělávacími a sociálně aktivizačními činnostmi
- d) volnočasové aktivity vedoucí k integraci, sociálně terapeutické aktivity, dílny
- e) odborné poradenství pro rodiče pečující o dítě s handicapem
- f) půjčovna didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek
- g) vzdělávací a aktivizační činnost realizované formou specializovaného doučování
- h) podpora asistence při vyučování a volnočasových aktivitách
- i) terénní sociální služba navazující na ranou péči pro děti starší sedmi let.

Zajištění sociálních služeb rodinám pečujícím o děti s tělesným postižením. Zajistit, aby rodina porozuměla dítěti a rozvíjela potenciál v maximální možné míře. Prevence ústavní péče. Podpora podmínek pro sociální integraci dítěte a jeho rodiny. Pomocí nabízených služeb se děti stanou samostatnějšími, méně závislými na pečujících rodičích, tím se jim otevírají možnosti samostatnějšího života. Důležitým aspektem centra je zlepšení zdravotního stavu, oddálení pozdějších zdravotních komplikací, vyrovnání se s handicapem, dosažení životní pohody a spokojenosti

Poskytovatel: Cesta životem bez bariér z.s.

Aktivizační služby pro rodiny s dětmi s autistickými a dalšími poruchami

Jde o službu pro rodiny s dětmi od 2 do 18 let - s diagnostikovanou poruchou autistického spektra a podobnou, nebo s podezřením na tuto poruchu.

Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti – setkávání rodičů a pečujících osob, podpora a nácvik rodičovského chování vzhledem ke speciálním potřebám dětí, ukázka práce s dítětem s využitím behaviorální terapie, zacvičení rodičů a asistentů, výlety, prázdninový týden příměstských aktivit, setkání dětí a rodin

Sociálně terapeutické činnosti: podpora psychických a sociálních dovedností dětí a mládeže formou individuálních a skupinových nácviků s využitím behaviorální terapie, dále se konají výlety, prázdninový týden příměstských aktivit, pobyty a setkávání dětí a rodin.

Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: při poskytování doprovázení či podpory při porozumění sociální problematice.

Pomoc při uplatňování práv a zájmů: pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí spojených s handicapem dítěte a jeho fungováním v běžné společnosti (v souvislosti s příspěvkem, školou a asistencí apod.)

Jde o ojedinělou profesionální službu v regionu, která reaguje na potřeby rodin v Kutné Hoře, příp. okolí. Rodiny mohou využít konzultací a pomoci s řešením jejich situace. Konají se vzdělávací semináře pro rodiče. Nově jsou realizovány terapie pro děti s využitím behaviorální terapie, ve světě uznávaného a funkčního přístupu pro osoby s autismem. Narostl počet rodin, které mají o službu zájem.

Nabídka práce na problémovém chování dětí a rozvoji jejich sociálních i dalších dovedností, s využitím behaviorálního přístupu, možnost integrace do skupiny pro děti i dospělé. Poskytnutí krátkodobého odlehčení pro rodiče a možnost sdílet se s ostatními rodinami.

Aktivace a zmírnění negativních následků ze zdravotního postižení, pomoc rodině zdravotně postiženého. Podpora integrace osob se zdravotním postižením do společnosti.

Poskytovatel: Středisko Na Sioně - Oblastní charita Kutná Hora

Volnočasové aktivity a podpora svépomocných skupin

Volnočasové aktivity jsou určeny lidem, jejichž schopnosti a možnosti jsou sníženy především v oblasti společenského života. Cílem je posílit samostatnost osob se zdravotním postižením a umožnit

jím účast na kulturních a společenských akcích. Jedná se o tyto akce: sportovní hry, tematické zájezdy, přednášky, besedy, zájmové kroužky, kulturní a společenské akce.

Svépomocné skupiny v současné době působí v několika oblastech jak z hlediska charakteru, tak i z hlediska profesionality poskytovaných služeb. Umožňují občanům se zdravotním postižením, zapojit se do veřejného, kulturního a společenského života, jsou spoluvůrci regionální sociální politiky. Cílem je především podpora stávajících a případně rozvoj dalších svépomocných skupin.

Prevence zhoršování psychického stavu osob se zdravotním postižením, aktivace a zmírnění negativních následků zdravotního postižení, pomoc rodině zdravotně postiženého. Podpora integrace osob se zdravotním postižením do společnosti, aktivní účast členů neziskových sdružení na tvorbě sociálních projektů.

Možnost sdílení podobných problémů u pečujících osob – podpora a nácvik rodičovského chování vzhledem ke speciálním potřebám dětí. Umožnit dětem s autismem být spolu, učit se přátelství, rozvíjet sociální dovednosti, integrovat se do skupiny vrstevníků. Nabídnout v aktivitách terapeutický přístup, který je pro každé dítě individuálně naplánovaný. Rodinám dětí nabídnout krátkodobé odlehčení.

Poskytovatelé: Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje - Kutná Hora, ARP-PD Kutná Hora - Sluníčko, OV+ZO SPCCH Kutná Hora, SONS Kutná Hora, ÚO diabetiků Kutná Hora, Dítě a kůň o.s., SPMP Kutná Hora, OÚ zapojené do KPKH, OVSTP Kutná Hora, Středisko Na Sioně - OCH Kutná Hora (služba SASRD).

Rekondiční a nápravné programy

Rekondiční a edukační pobyty vycházejí z potřeb klienta kompenzovat svépomocí svůj zdravotní stav. Doplnují či navazují na léčbu klienta, přispívají ke stabilizaci a zlepšování fyzického a psychického stavu. Pomáhají k začlenění do společenského i pracovního života, přispívají ke zlepšení a zachování mobility osob se zdravotním postižením. Formy sociálních služeb: rehabilitační cvičení s plaváním v bazénu, léčebný tělocvik. Formy ostatních služeb: rekondiční a rehabilitační pobyty, hipoterapie.

Zlepšení zdravotního stavu, oddálení pozdějších zdravotních komplikací, vyrovnání se s handicapem, dosažení životní pohody a spokojenosti. Rozvíjení dovedností dětí, možnost relaxace.

Poskytovatelé: Územní organizace diabetiků Kutná Hora, OV+ZO SPCCH Kutná Hora, Dítě a kůň, O.s. Centrum pro zdravotně postižené a seniory Středočeského kraje Kutná Hora, ARP- PD Kutná Hora - Sluníčko, OV STP Kutná Hora, Středisko Na Sioně - Oblastní charita Kutná Hora.

4.2 Práce s ohroženou rodinou

Odborné sociální poradenství a Informační a vzdělávací centrum

Posláním poradny Střediska Racek je pomoc lidem v obtížné sociální situaci, kteří nejsou v daný okamžik schopni svou situaci řešit vlastními silami, a dále formou vzdělávání těmto situacím předcházet. Služba je poskytována ambulantní i terénní formou.

Zlepšení sociální situace klientů. Zapojení klienta do aktivního řešení jeho obtížné sociální situace, po tuto dobu ho doprovázení, poskytování podpory a rozvíjení jeho dovedností a schopností, které mu umožní řešit obdobné situace v budoucnu samostatně, bez pomoci. Samozřejmým cílem je pomoc danou situaci vyřešit ke spokojenosti klienta poskytováním věcně správných informací a kontaktů.

Poskytovatel: Oblastní charita Kutná Hora

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi

Posláním služby Sociální aktivizace pro rodiny s dětmi Střediska Racek je pomoc lidem v obtížné sociální situaci, kteří nejsou v daný okamžik schopni svou situaci řešit vlastními silami a těmto situacím předcházet. Služba je určena všem rodinám (rodičům či jiným osobám, jimž bylo dítě svěřeno do péče) s dětmi bez rozdílu věku, pohlaví, náboženské či etnické příslušnosti. Nejčastější obtížné sociální situace jsou chudoba, zadluženost a exekuce, nezaměstnanost, nedostatečné příjmy a vzdělání, nevhodné bydlení, riziko ztráty bydlení či nízké právní vědomí. Služba je poskytována především terénní formou.

Ohrožené rodiny budou lépe zvládat svou sociální situaci, zvládnou uzpůsobit své životní podmínky požadavkům společnosti a zejména potřebám svých dětí, naučí se procházet složitou životní situací samostatně nebo vyhledat dostupnou pomoc vlastními silami a včas.

Poskytovatel: Oblastní charita Kutná Hora.

Psychologické poradenství a psychoterapie pro ohrožené rodiny

Toto opatření má zajistit odborné psychologické poradenství a psychoterapii pro rodiny vyhodnocené Oddělením sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) jako ohrožené. Tato služba úzce navazuje na službu Krizové pomoci pro děti a rodiny. Od služby Krizové pomoci se liší tím, že rodiny přicházejí na žádost OSPOD, poradenství je intenzivní a je o něm podána zpráva OSPOD. Cílovou skupinou jsou rodiny s hlubšími vztahovými, osobními a sociálními problémy a je u nich důležitá spolupráce s OSPOD. V rámci této služby je také poskytována služba asistovaného styku.

Cílem tohoto opatření je podpora rodin, které nejsou schopné řešit svoji situaci bez odborné pomoci. Tato pomoc je poskytována ambulantní formou a měla by směřovat k tomu, aby se zvýšila kapacita schopností těchto rodin řešit svoji krizovou situaci adekvátně a vlastními silami, popř. aby se zabránilo zhoršování situace a byla včas navržena opatření ke stabilizaci prostředí a ochraně dítěte. To vše v součinnosti s OSPOD.

Poskytovatel: Povídej, z.s. - Centrum krizové intervence

NZDM Archa

Celoroční provoz ve 2 klubovnách umístěných přímo v ubytovnách Lorec (vyloučená lokalita). Klub navštěvují děti ve věku 6 až 26 let. Klub je otevřen pondělí, úterý, středa, čtvrtek. Současná provozní doba a počet klientů se může zvyšovat až na základě získání dalších finančních prostředků, především na platy dalších sociálních pracovníků.

Poskytovatel: Dítě a kůň z.s.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

NZDM Maják a Kotva

Opatřením je poskytování registrované sociální služby Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Tato služba je rozdělena na 2 samostatné kluby. Klub Maják je určen pro děti od 6 do 13 let a klub Kotva pro mládež ve věku 13 – 20 let. Smysluplné trávení volného času jako prevence negativního chování. Neformální vzdělávání v tématech, které jsou spojeny s dospíváním. Pomoc v obtížných životních situacích.

Poskytovatel: Oblastní charita Kutná Hora

Mobilní NZDM Klubus

NZDM Klubus je mobilní nízkoprahové zařízení jehož službu poskytujeme v autobusu, který zajíždí do vyloučených lokalit a je pro službu NZDM specificky přestavěn (stoly, počítače, knihovna, skříně). Ve městě Kutná hora a blízkém okolí nabízíme služby NZDM, kterými jsou vedle volnočasových aktivit (zkušebna, počítače, deskové hry, stolní fotbal) také preventivní a vzdělávací akce typu workshopů, akcí a tematických bloků např. na témata: závislost, vztahy, bezpečný sex, finanční gramotnost apod.

NZDM Klubus bude poskytovat pomoc, podporu a bezpečný prostor mladým lidem od 6 – 26 let z Kutné Hory a okolí, kteří zažívají neklidné období dospívání a pozitivně ovlivňovat jejich životní styl.“

Poskytovatel: Prostor plus o.p.s.

4.3 Prevence a vzdělávání

Předškolní klub

Posláním Předškolního klubu je podpora rodin s dětmi od 3 let věku až po nástup školní docházky, rodinám, které své děti nemohou, či nechtějí z různých důvodů dát do mateřských škol. Služba je poskytována zdarma v malém kolektivu s přihlédnutím k individuálním potřebám jednotlivých dětí a rodin.

Přijetí dětí po absolvování Předškolního klubu do prvního ročníku ZŠ bez odkladu.

Poskytovatelé: Oblastní Charita Kutná Hora, Prostor plus o.p.s., Od kořenů z.s.

Programy dlouhodobé primární prevence rizikového chování realizované na základních a středních školách a odborných učilištích v Kutné Hoře

V rámci třech po sobě jdoucích setkání žáci pracují na oblasti vlastního seberozvoje, oblasti vztahů s vrstevnickou skupinou a oblasti vztahování se k autoritám. Pro I. stupeň základních škol realizujeme jeden program v časové dotaci 2 vyučovací hodiny (tj. celkem 6 hodin programu v jedné třídě/1 školní rok), pro žáky II. stupně a studenty v časové dotaci 3 vyučovací hodiny (tj. celkem 9 hodin programu v jedné třídě/1 školní rok). Nad rámec realizovaného programu ve školní třídě poskytují kvalifikovaní lektoři vždy odborné konzultace zapojeným pedagogům, jež vedou k přesahu práce do běžného fungování ve škole.

Na základě individuální potřeby školy je poskytováno odbornými projektovými manažery poradenství v oblasti získávání finančních prostředků a grantového řízení týkající se primární prevence.

Předcházení a zmírňování rizikového chování zejména ve vztahové oblasti, podpora zařazení do vrstevnické skupiny, motivace k rozvoji vlastní osobnosti s přesahem na vnímání potřeb druhých, práce na změnách postojů a chování v oblasti vztahů.

Poskytovatel: Programy primární prevence Prostor plus o.p.s.

4.4 Volnočasové aktivity s cíleným sociálním dopadem

Hipocentrum Miskovice – středisko sportu, volného času a zdraví

Hipocentrum Miskovice – středisko sportu, volného času a zdraví – zajištění celoročního provozu ve středisku a zajištění široké nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež (hipoterapie, PONY CLUB) sport, zájmové kroužky (výtvarný, chovatelský a další), tábory, příměstské tábory,

Poskytovatel: Dítě a kůň z.s

Kaňkovské sedlo z.s.

Volnočasové aktivity - klubová činnost, pobyt v přírodě, volnočasové a sportovní aktivity bezbariérové vstupy.

Poskytovatel: Kaňkovské sedlo z.s.

Integrace zdravotně postižených dětí - Klub sluníčko

Zajištění finančních zdrojů pro další provoz rozvoj Klubu SLUNÍČKO v Kutné Hoře. Setkávání rodičů postižených dětí, vzájemná podpora i pomoc, výměna informací o možnostech dalšího postupu nové léčby lázní a léčebných procedur.

Vytváření podpůrných programů pro rodiny s postiženými dětmi (týdenní psychorehabilitační kurzy, přednášky, výlety, besídky, oslavy narozenin, drakiády, vánoční posezení s tradicemi Vánoc, a jiné akce pro širší veřejnost). Tím se nám velice dobře daří aplikovat INTEGRACI našich dětí.

Setkávání zdravotně-postižených dětí, které nejsou integrovány do běžných ZŠ a MŠ, se zdravými vrstevníky. Setkávání rodičů postižených dětí, jejich vzájemná podpora, výměna informací o možnostech pomoci. Vytváření podpůrných programů pro rodiny s postiženými dětmi (psychorehabilitační kurzy, výlety, oslavy ...). Začleňování postižených dětí do běžného života. Zajišťování odborného dozoru postižených dětí za účelem uvolnění rodičů pro zařizování osobních záležitostí jako (návštěva lékaře, úřadů, apod.)

Poskytovatel: ARPZPD v ČR, Klub Sluníčko

4.5 Služby sociální prevence – pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci a v krizi

Centrum sociálních služeb Kutná Hora

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Poskytování sociální služby:

Odborné sociální poradenství - Sociální poradna s terénní službou je místem bezplatné, nezávislé a důvěrné pomoci lidem, kteří se ocitli v nouzi, v nepříznivé sociální nebo problémové situaci a pro nedostatek informací nebo osobních zkušeností a schopností nedokážou nebo nemohou tuto situaci řešit samostatně. Poradna poskytuje služby pro osoby od 15 let, které spadají do této cílové skupiny: etnické menšiny, osoby bez přístřeší, osoby v krizi, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, rodiny s dítětem/děťmi.

Poradna poskytuje služby ambulantní i terénní formou. Podporuje informovanost občanů o legislativním rámci v oblasti bydlení, sociální problematiky, rodinných a mezilidských vztahů, pracovněprávních vztahů, zaměstnanosti, majetkoprávních vztahů, ochrany spotřebitele, správního řízení a jednání na úřadech. V současnosti je nejvíce řešena problematika bytová a dluhové poradenství.

Poskytovatelé: Oblastní charita Kutná Hora, NZDM Klubus

Služby sociální prevence Oblastní charity Kutná Hora

Poskytování a rozvoj služeb sociální prevence poskytovaných Oblastní charitou Kutná Hora:

- Středisko Racek - Terénní programy
- Středisko Duhové Atrium - Nízkoprahové denní centrum, Terénní programy, Noclehárna, Sociální rehabilitace pro lidi bez domova

Snížení sociálního vyloučení osob, jejich zaměstnávání, vzdělávání, získání bydlení, snížení zadlužení, začleňování do společnosti

Poskytovatel: Oblastní charita Kutná Hora

Služby telefonické krizové pomoci a internetového poradenství

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto opatření má zajistit bezprostřední odbornou pomoc dětem, mládeži i dospělým v situaci akutní psychické nouze prostřednictvím Linky důvěry. Jedná se o první psychologickou a sociální pomoc na přechodnou dobu osobám, které se ocitají v situaci ohrožení zdraví, života nebo jiných obtížných životních situacích, které nemohou řešit vlastními silami.

Úkolem telefonické krizové pomoci je zeslabit intenzitu krizového stavu a zamezit tomu, aby se nadále zhoršoval, provést volajícího náročnou situací a podpořit účelné řešení problému.

Poskytovatel: Povídej, z. s. – Centrum krizové intervence (registrovaná sociální služba TKP)

Ambulantní služby krizové pomoci tváří v tvář

Toto opatření má zajistit dostupnost služby odborné ambulantní krizové pomoci pro děti, mládež a dospělé v situaci akutní psychické nouze. Služba první psychologické a sociální pomoci je poskytovaná na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví, života nebo v jiných obtížných životních situacích, které nejsou přechodně schopni řešit vlastními silami.

Krizová pomoc má za cíl, aby byl krizový stav ze strany klienta zvládnut a překonán a nerozvinul se v patologické jednání nebo se nestal chronickým, což by pro klienta i společnost mělo negativní důsledky. Výsledkem opatření je obnova schopnosti vlastními silami nebo z vlastních zdrojů zvládnout v potřebném čase životní prožitek nebo životní situaci.

Poskytovatel: Povídej, z.s. – Centrum krizové intervence (registrovaná sociální služba krizové pomoci)

Terénní služba pro drogově závislé

Primární cílovou skupinou pro TP jsou především uživatelé nelegálních drog konkrétně problémoví uživatelé drog a závislí. Poměr mužů a žen je 3:1. Jedná se především o uživatele pervitinu, heroinu a jiných opiátů. 94% užívá tyto drogy nitrožilně. Zbývajících 6% procent užívá drogy jiným způsobem (šňupáním, kouřením, ústy). Uživatelé pervitinu tvoří 44% z celkového počtu. Uživatelé heroinu a jiných opiátů necelých 1%.

Další část primární cílové skupiny tvoří lidé zneužívající léky, především látky na bázi Buprenorphinu a dále také barbituráty a tlumivé léky.

Sekundární cílovou skupinu tvoří tzv. experimentátoři. Jedná se především o mladší ročníky (mezi 15 – 20 lety). Jde o příležitostné uživatele drog (včetně marihuany), pro které jsou drogy zpestřením života a jejich užívání pro ně zatím neznámá závažnější riziko.

Primární cílovou skupinou pro TP jsou především uživatelé nelegálních drog konkrétně problémoví uživatelé drog a závislí. Poměr mužů a žen je 3:1. Jedná se především o uživatele pervitinu, heroinu a jiných opiátů. 94% užívá tyto drogy nitrožilně. Zbývajících 6% procent užívá drogy jiným způsobem (šňupáním, kouřením, ústy). Uživatelé pervitinu tvoří 44% z celkového počtu. Uživatelé heroinu a jiných opiátů necelé 1%.

Další část primární cílové skupiny tvoří lidé zneužívající léky, především látky na bázi Buprenorphinu a dále také barbituráty a tlumivé léky.

Sekundární cílovou skupinu tvoří tzv. experimentátoři. Jedná se především o mladší ročníky (mezi 15 – 20 lety). Jde o příležitostné uživatele drog (včetně marihuany), pro které jsou drogy zpestřením života a jejich užívání pro ně zatím neznámá závažnější riziko.

Poskytovatel: Prostor plus o.p.s.

Ambulantní služby psycho-sociálního poradenství (služba odborného soc. poradenství)

Toto opatření má zajistit dostupnost krátkodobé i dlouhodobé odborné psychologické a sociální pomoci osobám, které se nacházejí v obtížné životní situaci, kterou nejsou schopni řešit vlastními silami. Základním principem této pomoci pro klienta je především lepší porozumění vlastní situaci, napomoci mu řešit svůj problém vlastními silami a s využitím jeho přirozených zdrojů.

Ambulantní služba odborného sociálního poradenství je poskytována formou psychologických a psychoterapeutických konzultací, intervencí a kontaktů. Dále je využívána forma psychologické individuální diagnostiky, vztahové diagnostiky a diagnostiky rodinných vztahů.

Klientem se může stát každý, kdo se ocitl v obtížné životní situaci, své potíže prezentuje jako osobní, partnerský, rodinný nebo mezilidský problém či krizi a nežadá medikamentózní léčbu duševního onemocnění. Klientem může být jedinec, partnerský pár i celá rodina.

Ambulantní služba odborného sociálního poradenství je poskytována bezplatně a bez časového omezení.

Toto opatření má zajistit dostupnost služby odborného sociálního poradenství osobám v nepříznivé sociální situaci, ve které je oslabena nebo ztracena jejich schopnost řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.

Cílem je předcházet neadekvátnímu řešení problémů, do kterých se klienti dostali v souvislosti s oslabením nebo ztrátou schopnosti tyto problémy řešit z důvodů věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí nebo ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné osoby.

Poskytovatel: Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje Rakovník, pracoviště Kutná Hora

Poradenství pro cizince

Poskytování odborného sociálního poradenství pro cizince, včetně pracovního poradenství. Popř. uskutečnění navazujících služeb: kurzy češtiny, klubové aktivity pro cizince. Poradenství v terénu, asistenční služba na úřadovně pobytu cizinců Odboru azylové a migrační politiky Kutná Hora (1x týdně, 3 hod.). Aktivity vedoucí k integraci cílové skupiny.

Zvýšení informovanosti cílové skupiny, podpora a pomoc při řešení zhoršené sociální situace, snižování nezaměstnanosti, prevence sociálně patologických jevů, které se mohou u cílové skupiny vyskytnout, zvyšování integrace.

Poskytovatel: Centrum pro integraci cizinců o.p.s.

Vzdělávací a informační centrum

Posláním vzdělávacího a informačního centra je formou vzdělávání předcházet stavům, kdy se lidé dostanou do obtížné sociální situace, kterou nejsou v daný okamžik schopni řešit vlastními silami (např. dluhy, exekuce). Vzdělávací aktivity jsou poskytovány v Centru sociálních služeb.

Informační point v Centru sociálních služeb poskytuje informace o všech sociálních službách a možnostech jejich využívání.

Zlepšení sociální situace klientů - vzdělaný klient je aktivnější při řešení své obtížné sociální situace, vzděláváním se rozvíjí jeho dovednosti a schopnosti, je pravděpodobnější, že se vyvaruje opakování stejných chyb při hospodaření s financemi.

Lepší informovanost občanů o sociálních službách v Kutné Hoře a ORP.

Poskytovatel: Oblastní charita Kutná Hora, NNO pracující ve vzdělávání, v sociálních službách.

5. Závěr

Analýza sociální situace na Kutnohorsku popisuje ve třech částech Sociálně patologické jevy, Výskyt sociálně vyloučené lokality, Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu, zabývá současnou sociální situací v regionu. Z první části Sociálně patologické jevy na základě dostupných dat vyplývá, že není spojitost mezi sociálně patologickými jevy a životem v sociálně vyloučené lokalitě. V druhé části je popsán současný stav sociálně vyloučených lokalit v Kutné Hoře a organizace, které v pro klienty poskytují sociální služby. Ve třetí části analýzy jsou důkladně popsány služby poskytované v regionu pro cílovou skupinu projektu, tedy děti do patnácti let. Třetí část je rozdělena do pěti kategorií Sociální služby pro osoby s postižením, Práce s ohroženou rodinou, Prevence a vzdělávání, Volnočasové aktivity s cíleným sociální dopadem a Služby sociální prevence – pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci a v krizi.

Seznam použitých zkratk

4.KPKH – 4. Komunitní plán Kutná Hora

AD – azylový dům

AP – akční plán

ARPPD Kutná Hora – Asociace rodičů a přátel postižených dětí

CS – cílová skupina

CSS – Centrum sociálních služeb

ČČK – Český červený kříž

ČSTV – Český svaz tělesné výchovy

DDM – dům dětí a mládeže

DPS – dům s pečovatelskou službou
DS – denní stacionář
EF – Evropské fondy
EU – Evropská Unie
IOP – integrovaný operační program
IP – individuální projekt
KI – krizová intervence
MAS – místní akční skupina
MC – mateřské centrum
NDC – nízkoprahové denní centrum
NIDM – Národní institut dětí a mládeže
NNO – Nestátní neziskové organizace
NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OCH – Oblastní charita
OPLZZ – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP VK – Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
ORP – obec s rozšířenou působností
OSP – odborné sociální poradenství
OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSVZ – odbor sociálních věcí a zdravotnictví o.s. – občanské sdružení
OS ČČK – Oblastní spolek Českého červeného kříže
OVSTP Kutná Hora – Oblastní výbor Svazu tělesně postižených
OZP – osoby se zdravotním postižením
PAS – poruchy autistického centra
PS – pečovatelská služba
ROP – Regionální operační program
RVKPP – Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
SASSOZP – sociálně-aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením
SASRD – sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi
SF – strukturální fondy
SONS – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
SO ORP – správní obvod obce s rozšířenou působností

SPC – speciální pedagogické centrum
SPCCH – Svaz postižených civilizačními chorobami
SPMP – Svaz pro pomoc mentálně postiženým
TP – terénní programy
TS – týdenní stacionář
TKI – telefonická krizová intervence
ÚO – územní organizace
ÚP – úřad práce
VISK – Vzdělávací institut Středočeského kraje

